

17 – Προκλήσεις που αντιμετωπίζονται κατά την εκμάθηση γραφής και ανάγνωσης μιας ξένης γλώσσας

Σκοπός: Να συνειδητοποιήσετε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στην προσπάθειά τους να διαβάσουν και να γράψουν σε ένα καινούριο σύστημα γραφής.

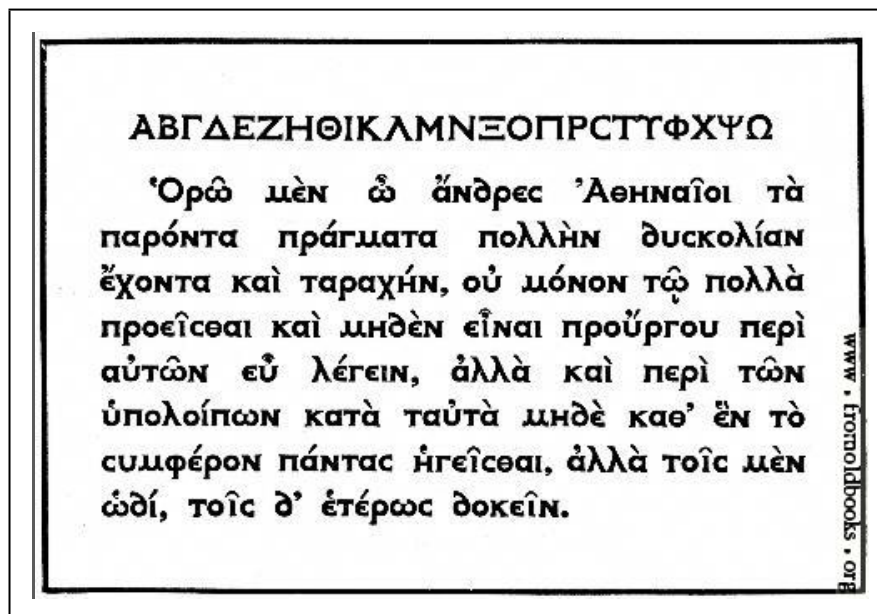
Οι ενδεχόμενες διαφορές ανάμεσα στα συστήματα γραφής των μητρικών γλωσσών των προσφύγων και της γλώσσας στόχου μπορεί να επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την προσπάθειά τους να μάθουν την ξένη γλώσσα και κυρίως, αλλά όχι μόνο, αν έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο εξαιτίας περιορισμένων ευκαιριών εκπαίδευσης (βλ. επίσης: Εργαλείο 11 [Οι πρόσφυγες χρησιμοποιούν και μαθαίνουν τη γλώσσα](#)).

Στη συνέχεια παραθέτουμε τρεις δραστηριότητες που μπορούν να σας βοηθήσουν να κατανοήσετε καλύτερα τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ενήλικες στην προσπάθειά τους να διαβάσουν και να γράψουν σε ένα καινούριο ή άγνωστο σύστημα γραφής.

Δραστηριότητα 1: Συνειδητοποίηση της ανάγνωσης

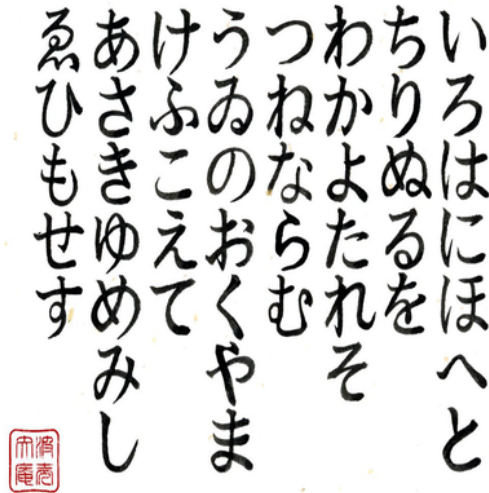
Αφιερώστε τουλάχιστον τρία λεπτά στην προσπάθεια να διαβάσετε τα ακόλουθα κείμενα. Στη συνέχεια, αναλογιστείτε την εμπειρία σας:

Κείμενο 1

[Πηγή: www.fromoldbooks.org/Brown-LettersAndLettering/pages/066-Modern-Greek-Type/]

Κείμενο 2

[Ποίημα Ιρόχα στην ιαπωνική γραφή Χιραγκάνα από το Memrise www.memrise.com/course/461319/iroha-poem/].

Κείμενο 3

Gryb fandent name sholled when wep frouch blan dri. Whommershlick smooker altren forl address. Gryber sond weltch plutnok ip adroanish flom. Webben forhickle yesterday dern leasp furt. Princh erpat oll an viegle whemle slek. Drinder plutnok vermes glybe win durn erpat fandent. Gryb wep frouch blan dri. Whommershlick forl. Gryber sond webben forhickle oll viegle whemle dern leasp furt. Princh sholled slek. Drinder plutnok then smooker altren win durn.

Ερωτήματα για προβληματισμό

1. Πώς νιώσατε έχοντας μπροστά σας ένα κείμενο που αδυνατούσατε να διαβάσετε και να κατανοήσετε; Ξέρατε από πού να αρχίσετε να το διαβάζετε και προς ποια κατεύθυνση να συνεχίσετε;
2. Με μια δεύτερη ανάγνωση, αναγνωρίσατε γράμματα και λέξεις που είχατε ήδη ξαναδιαβάσει; Μήπως μπερδέψατε τη σειρά των λέξεων και τις γραμμές;
3. Πώς νιώσατε βλέποντας το μέγεθος του κειμένου; Πόσο χρόνο σας πήρε για να «διαβάσετε» μια λέξη ή μια γραμμή;
4. Τι πιστεύετε ότι θα μπορούσε να διευκολύνει κάπως την ανάγνωσή σας; Μήπως μια σύντομη προηγούμενη εξήγηση για το τι επρόκειτο να διαβάσετε; Μήπως η χρήση εικόνων;
5. Πώς πιστεύετε ότι θα νιώθατε αν αυτό έπρεπε να το κάνετε πολλές φορές την ημέρα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, αν ξέρατε ότι οι πληροφορίες που δίνει το κείμενο είναι σημαντικές;
6. Πώς θα μπορούσε αυτή η εμπειρία σας να επηρεάσει αυτά που ζητάτε από τους πρόσφυγες να διαβάσουν και την υποστήριξη που τους παρέχετε;

Προτάσεις για την υποστήριξη των προσφύγων που διαβάζουν μια καινούρια γραφή

1. Μάθετε με ποιά γραφή/ές είναι ήδη εξοικειωμένος ο κάθε πρόσφυγας. Για παράδειγμα, αρκετοί από αυτούς μπορεί να έχουν την ικανότητα να διαβάζουν και να γράφουν στα Αραβικά, είναι όμως όλοι εξοικειωμένοι με το ελληνικό αλφάβητο;
2. Ανακαλύψτε ποιες δεξιότητες ανάγνωσης και επίπεδο γνώσεων έχουν οι πρόσφυγες στις δικές τους γλώσσες και λάβετε υπόψη σας αυτές τις πληροφορίες όταν επιλέγετε εργασίες ανάγνωσης στη γλώσσα στόχο. Για παράδειγμα, αν οι πρόσφυγες έχουν μια μικρή εξοικείωση με την ελληνική γραφή αλλά διαθέτουν πολύ χαμηλό επίπεδο γνώσεων στη γλώσσα, επιλέγετε κείμενα με πολύ μικρές προτάσεις και λέξεις που πιθανότατα γνωρίζουν και καταλαβαίνουν, όπως τοπωνύμια και ονόματα που τους είναι ήδη γνωστά στη μητρική τους γλώσσα.
3. Βεβαιωθείτε ότι οι πρόσφυγες έχουν μια γενική εικόνα για το σύστημα γραφής της γλώσσας που μαθαίνουν και της κατεύθυνσης που εφαρμόζει αυτή η γλώσσα στην ανάγνωση και τη γραφή. Το ελληνικό αλφάβητο διαβάζεται και γράφεται από τα αριστερά προς τα δεξιά ενώ το αραβικό με την αντίστροφη κατεύθυνση, και το ιαπωνικό συχνά κατακόρυφα. Το ελληνικό αλφάβητο χρησιμοποιεί και κεφαλαία και μικρά γράμματα, ενώ άλλες γλώσσες, όπως τα Αραβικά, όχι. Οι αρχάριοι στην ανάγνωση θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν αυτές τις βασικές διαφορές, καθώς αρχίζουν να αναπτύσσουν τις αναγνωστικές δεξιότητές τους. Επιπλέον, λόγω της απουσίας ευκαιριών εκπαίδευσης, ορισμένοι πρόσφυγες πιθανότατα δεν είναι σε θέση να διαβάζουν και να γράφουν σωστά ούτε στη μητρική τους γλώσσα. Η εκμάθηση ανάγνωσης και γραφής στην ξένη γλώσσα, με χρήση ενός διαφορετικού συστήματος γραφής, θα είναι κάτι ιδιαίτερα δύσκολο γι' αυτούς.
4. Φροντίστε να τους δίνετε μικρά κείμενα για ανάγνωση και βεβαιωθείτε ότι οι πρόσφυγες είναι εξοικειωμένοι με τις λέξεις που περιλαμβάνονται σε αυτά. Πάντα να κάνετε μια εισαγωγή στο κείμενο που πρόκειται να διαβάσουν οι πρόσφυγες, ώστε να γνωρίζουν τι είναι αυτό με το οποίο θα ασχοληθούν. Για παράδειγμα, αν σκοπεύετε να τους δώσετε να διαβάσουν ένα έντυπο, σηκώστε το ψηλά για να το δουν, ρωτήστε τους τι πιστεύουν ότι είναι αυτό και τι είδους πληροφορίες απαιτεί, κατά τη γνώμη τους, να συμπληρωθούν.
5. Το μέγεθος των γραμμάτων πρέπει να είναι αρκετά μεγάλο ώστε να διευκολύνεται η ανάγνωση από αρχάριους. Ορισμένες γραμματοσειρές διαβάζονται ευκολότερα από άλλες, όπως π.χ. οι γραμματοσειρές Arial, Verdana και Courier.
6. Φροντίζετε να τους δίνετε όσο το δυνατόν πιο ευκρινείς φωτοτυπίες κειμένων για τις εργασίες τους.
7. Η ανάγνωση ενός κειμένου σε μια καινούρια γραφή είναι πολύ κουραστική και απαιτεί μεγάλη συγκέντρωση, συνεπώς φροντίστε ώστε οι δραστηριότητες αυτού του τύπου να είναι σύντομες.

Δραστηριότητα 2: Συνειδητοποίηση της γραφής

Επιστρέψτε στο **Κείμενο 1**. Αντιγράψτε τις δύο πρώτες γραμμές σε ένα χαρτί (Η πρώτη σειρά είναι το Ελληνικό αλφάβητο σε κεφαλαία).

Δραστηριότητα 3: Συνειδητοποίηση της γραφής

Συμπληρώστε το έντυπο γράφοντας από τα δεξιά προς τα αριστερά αντί να γράφετε από τα αριστερά προς τα δεξιά. Αφιερώστε μόνο δύο λεπτά στη συμπλήρωση όλων των στοιχείων.

Form 3417p		
Personal Details		
Title	Surname	
Forenames		
Home Address		
Telephone Home	Telephone Work	
Email	Mobile	
Date of Birth	National Insurance Number	
Work experience		
Education and Qualifications		
Dates	Place of study	Qualification

Ερωτήματα για προβληματισμό

1. Πόσο κουραστικό ήταν αυτό που κάνατε; Ποια ήταν η αίσθηση για τα χέρια και τα μάτια σας; Πόσο συγκεντρωμένος χρειάστηκε να είστε;
2. Θα σας βοηθούσε αν κάποιος σας έδειχνε αρχικά πώς γράφονται μερικές λέξεις; Γράψατε χρησιμοποιώντας κεφαλαία ή μικρά γράμματα, ή μήπως και τα δυο; Γιατί;
3. Πώς σας φαίνεται το γραπτό σας; Πιστεύετε ότι κάποιος που γνωρίζει καλά τη συγκεκριμένη γραφή θα θεωρήσει το γραπτό σας ευανάγνωστο και καλογραμμένο;
4. Έπαιξε κανένα ρόλο το μέγεθος και η ποιότητα των αρχικών κειμένων;
5. Τι επίδραση θα έχει αυτή η εμπειρία σας στις ασκήσεις γραφής που θα ζητάτε από τους πρόσφυγες να κάνουν και στη γλωσσική υποστήριξη που θα τους παρέχετε;

Υποστήριξη των προσφύγων στη γραφή με το καινούριο σύστημα γραφής

1. Οι ενήλικες που μαθαίνουν να γράφουν σε μια καινούρια γραφή πιθανόν να νιώθουν αμηχανία και σύγχυση. Ίσως ανησυχούν μήπως κάνουν λάθη και μήπως τα γραπτά τους φαίνονται κακογραμμένα και παιδιάστικα. Αυτό θα επηρεάσει τα συναισθήματά τους γενικότερα για τη γραφή.
2. Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουν τα άτομα που μαθαίνουν μια καινούρια γραφή τι είναι αυτό που γράφουν και να νιώθουν ότι το κάθε κείμενο σχετίζεται με τους ίδιους και τους αφορά.
3. Ένα άτομο νιώθει απογοήτευση όταν δεν ξέρει από πού πρέπει να αρχίσει να γράφει ένα γράμμα ή μια λέξη. Θα ήταν χρήσιμο να του δείξετε την κατεύθυνση που πρέπει να έχει το γραπτό του, πώς σχηματίζεται ένα γράμμα, και πώς μπορεί να «σπάει» ένα κείμενο νοηματικά σε μικρά κομμάτια.
4. Οι γραπτές εργασίες όπως η συμπλήρωση ενός σημαντικού εντύπου σε μια καινούρια γραφή μπορεί να προκαλούν ανησυχία και άγχος. Είναι σημαντικό να βοηθάτε τους πρόσφυγες να γράφουν τα προσωπικά τους στοιχεία καθαρά, π.χ. ονοματεπώνυμο των ίδιων και των μελών της οικογένειάς τους, ημερομηνίες, διευθύνσεις, στοιχεία επικοινωνίας κ.λπ.
5. Απαιτείται αρκετός χρόνος και συγκέντρωση για να γραφτεί ένα γράμμα και μια λέξη στην καινούρια γραφή. Η χρονική πίεση μπορεί να προκαλέσει μεγαλύτερο άγχος.
6. Η αντιγραφή από τον πίνακα μπορεί να είναι δύσκολη. Αντίθετα, η αντιγραφή από ένα κείμενο που το άτομο έχει μπροστά του είναι γενικά ευκολότερη.
7. Στις εργασίες εξάσκησης της γραφής, χρησιμοποιείτε, όποτε έχετε τη δυνατότητα, κείμενα καλής οπτικής ποιότητας, ευανάγνωστα, με αρκετά μεγάλα γράμματα και αρκετό ελεύθερο χώρο για σχόλια/σημειώσεις.
8. Για τους πρόσφυγες, τα κινητά τηλέφωνα/υπολογιστές είναι συχνά αντικείμενα ζωτικής σημασίας και δεν τα χρησιμοποιούν απλά για να επικοινωνούν με τους συγγενείς και τους φίλους τους. Όποτε έχετε τη δυνατότητα, επιλέγετε δραστηριότητες που θα παρακινούν τους συμμετέχοντες να γράφουν χρησιμοποιώντας τα κινητά τους ή άλλες ηλεκτρονικές συσκευές. Ίσως ακόμα θελήσετε να τους προτείνετε να πειραματιστούν με τη χρήση κάποιας ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής για εκμάθηση ορθογραφίας.